

Κερασ. Τραπ. Χαλδ. Ἐχει τὴν αἰτία του, εἶναι ψευδισμὸς Χίος. Συνών. ἀφορμή. β) Πάθος, νόσημα, ἰδία χρόνιον ἢ λανθάνον Ἦπ. Πελοπν. (Λακων. κ. ἀ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ. Ταλδ.): Πές μου, γιαντρέ, κι ὁδὴγα μου τ' εἶναι ἡ αἰτία μου; Λακων. Ἀσ' σὰ πολλὰ τὰ ντάρτᾶ ἐχτέθεν τὴν αἰτίαν (ἀπὸ τὰ πολλὰ ντέρτια, ἤτοι βάσανα, ἀπέκτησε κτλ.) Χαλδ. Ἐγένονμουν μὲ τὴν αἰτίαν αὐτόθ. Ἐξέγκεν τὴν αἰτίαν ἀποπάν' αὐτ' (ἐθεραπεύθη. ἐξέγκεν = ἐξέβαλε) αὐτόθ. Ἐξώδεψα πολλὰ 'ς σοὶ γιαντροὺς καὶ 'κ' ἐπόρεσα νὰ χάνω ἀποπάν' -ι-μ' τὴν αἰτίαν Κερασ. Τραπ. Χαλδ. || Γνωμ.

Ὁπῶχει αἰτιά καὶ κρύβεται μὲ τὴν αἰτιά πηγαίνει Λακων. Πβ. αἰτιάρις. 3) Αἰτίαισις, κατηγορία σύνθηθ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.): Μι ρίχθ' ἰτία Μακεδ. 'Σ ἐμέν αἰτίαν μ' εὐρήκ' (μὴ με αἰτιάσαι) Κερασ. Χαλδ. Ντό αἰτίαν νὰ εὐρήκω 'ς ἐσέν, ἐσὺ τιδὲν κακὸν 'κ' ἐποίκεις με! (τί αἰτίαν νὰ εὐρω εἰς ἐσέ, σὺ δὲν μοῦ ἔκανες κανένα κακὸν) αὐτόθ. Ἦ σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Θουκ. 1,66 «τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις αἰτίαι αὐταὶ προσεγεγέννητο ἐς ἀλλήλους» καὶ 1,146 «αἰτίαι αὐταὶ καὶ διαφοραὶ ἐγένοντο ἀμφοτέροις».

αἰτιάρις ἐπίθ. Πελοπν. (Ἦλ. Λακων.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. αἰτία καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρις.

1) Ἀσθενικός, φιλάσθενος, ἰδία φθισικός Λακων. Συνών. ἀρρωστιάρις. 2) Οἶονεὶ ὁ ζητῶν αἰτίαν πρὸς φιλονικίαν, φίλερις Πελοπν. (Ἦλ.)

αἰτιασμένος ἐπίθ. ἴασμένος Ἦπ. Πελοπν. (Ἦλ. Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ρ. αἰτιάζω.

1) Ὁ ἔχων ἐν ἑαυτῷ αἰτίαν, νόσον λανθάνουσαν καὶ δὴ φθίσιν ἐνθ' ἀν.: Ἦταν αἰτιασμένος καὶ πέθανε Ἦλ. 2) Ὁ ἔχων ἀτελῆ σωματικὴν ἀνάπτυξιν Πελοπν. (Λακων.) Πβ. παθιασμένος.

αἰτίζω Κορσ.

Τὸ ἀρχ. αἰτίζω.

Ζητῶ νὰ λάβω.

αἰτίκα ἐπίρρ. ἀμάρτ. ἀέκα Πόντ. (Ἀμισ. Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. αἰτίκος.

Τοιοιουτρόπως ἐνθ' ἀν.: Σάν τιλα τρέδεις ἐσὺ, ἀέκα νὰ τρέδῃ καὶ ἡ τύχη μου (ὅπως τρέχεις σὺ, οὕτω νὰ τρέχῃ καὶ ἡ τύχη μου. Ἐκ παραδ.) Οἶν. Συνών. ἔτσι.

αἰτίκος ἀντων. Πόντ. (Κερασ. Ὁφ. Τραπ.) ἀγίτικος Πόντ. (Κερασ.) αἰτ'κος Πόντ. (Σούρμ. Τραπ.) ἀέκος Πόντ. (Οἶν.) αἰίκος Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ἀμαρτ. ἀούτικος παρὰ τοῦ ἀοῦτος (ἰδ. οὔτος) ἀντικατασταθέντος ὀλοκλήρου τοῦ -ούτικος διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτικος. Ἰδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 41 (1929) 25.

Τοιοῦτος ἐνθ' ἀν.: Ἀέκος εἶσαι Οἶν. Ἀέκον λόγος λέγεται; (τοιοῦτος λόγος λέγεται;) αὐτόθ. Ἀίικος κι αἰίκος ἄθροπος ἔρθεν αὐτόθ. Ἀίκα λόγια Τραπ. Χαλδ. Ἀίκα κι αἰκα εἶπαν Τραπ. Καὶ ἓνα δύο ἄλλα αἰκα ἄμον τὸ εἶπεν, ὕστερα ἐσκάλωσε νὰ φονερίξ' καὶ τρώῃ ἀτα (ἀφοῦ εἶπε καὶ ἓνα δύο ἄλλα τοιαῦτα, ὕστερον ἤρχισε νὰ τὰ πνίγῃ καὶ νὰ τὰ τρώῃ. Ἐκ παραμυθ.) Ἀμισ. || Φρ. Ἀίτικα τῶ' αἰτίκα, τῶερὰ μάνγα (ὡς καταχλεῖς λόγου. Συνών. φρ.

αὐτὰ ποῦ λές, φίλε μου) Ὁφ. || Παροιμ. φρ. Ἀίτικα χαβάλα, χαψία μὲ τὰ τῶιφάλα (τοιαῦτα ὑποθέσεις τοιαῦτα ἀποτελέσματα ἔχουν) αὐτόθ. Τ' αἰκα αἰκα ἔχ'νε (ἐπὶ τῶν φυσικῶν ἐπακολουθημάτων κακῶν πράξεων) Χαλδ. Ὁφ. Ἀίτικο χαλκὸ αἰίκα λάχανα ψήγτανε (εἰς τοιαύτην χύτραν τοιαῦτα λάχανα ψήγονται. Ἐκαστος κατὰ τὴν ἀξίαν του τυγχάνει τῶν τιμῶν) Ὁφ. || Ἀσμ.

Ἐμέν 'ς ἐσέν ποιὸς ἔστειλεν αἰκα 'κ' ἐθυμέθεν, μόνον ἐμέναν εἶπε με τὴν ᾠήν αὐτ' ἔπαρ' κ' ἔλα Κερασ.

Ἀλί ἐμέν, μαννίτσα μου, ἄλλο 'κ' εἶδα αἰκον, τὸ κρεββατόπο μ' εἵκαιρον, τὸ μαξιλλάρ' καρίπ'κον (καρίπ'κον = ἔρημον) Χαλδ. Συνών. τέτοιος.

αἰτιον τό, λόγ. κοιν. αἴτιο κοιν. αἴτιον βόρ. ἰδιώμ. αἴτιος Ἰων. (Σμύρν.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. αἴτιον.

1) Αἰτία, ἀφορμὴ λόγ. κοιν.: Ἐγίνης τὸ αἴτιον τοαὶ ἐξήμωσα Κύπρ. Γιατί κλαίτε; τί 'ναι τὸ αἴτιος; Σμύρν.

2) Νόσος ἐπιδημική, ἰδία ἢ γρίπη ἢ καταρροή τις Κύπρ.: Ἐγκισέν με τὸ αἴτιον. Ἀλλάξεν ἡ φωνή σου ἰθαὶ 'εν-νὰ σὲ πκάσῃ τὸ αἴτιον. 3) Εἶδος ἐξανθήματος κατὰ τὸ πρόσωπον καὶ ἀλλαχού τῆς κεφαλῆς τῶν βρεφῶν, εἶδος ἔρπητος Θράκ. (Μάδυτ.) Ἦ σημασία πιθανῶς παλαιά.

Πβ. Ἐπιστολ. Σωκρ. 7,14 «τὸ συνεστηκὸς αἴτιον» morbus grassans. Ἰδ. καὶ Θησαυρ. ἐν λ.

αἴτιος ἐπίθ. λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν. Σάντ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. αἴτιος.

1) Ὁ παρέχων τὴν αἰτίαν, τὴν ἀφορμὴν, τὸν λόγον, συνήθως κακοῦ τινος λόγ. κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν. Σάντ.): Ἀς ὀψεται ὁ αἴτιος. Σὺ εἶσαι ὁ αἴτιος τοῦ κακοῦ κοιν. Μὴ μοῦ παραμορφίζεσαι, γιατί ἐσὺ 'ς' ὁ πρῶτος αἴτιος Κρήτ. Γίνονται αἴτιες νὰ μὴ παντρεύγουνται οἱ ἀνθρώποι νεοὶ Κάλυμν. 2) Ὁ αἴτιος τοῦ συμποσίου, ὁ ἀμφιτρύων Κρήτ.: Φρ. Εἰς ὑγεία καὶ τῶν αἰτιῶ ἢ μόνον Καὶ τῶν αἰτιῶ (χαίρετισμός τοῦ πίνοντος ὑπὲρ ὑγείας τῶν αἰτιῶν τοῦ συμποσίου, π. χ. τῶν γονέων κατὰ τὴν βάπτισιν).

αἴτουλας ὁ, Ἄνδρ. αἴτ'λας Ἄνδρ. (Κόρθ.)

Πιθανῶς ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. αἴθων. Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Ἀθηνᾶ 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 81.

Τὸ ζῷον μουστέλλα ἢ ἀγρία (mustella vulgaris) ἀρπακτικὸν τοῦ γένους τῶν ἰκτιδίων (ἀρχ. γαλῶν), ὀρμητικὸν καὶ θυμοειδὲς (αἰθίων). [**]

αἴφνης ἐπίρρ. λόγ. κοιν.

Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. αἴφνης.

Ἀπροσδοκήτως, ἀπροόπτως, ἀνελπίστως. Συνών. ἄξαφνα, ξαφνικά, ξάφνου.

αἴφνιδιασμός ὁ, λόγ. κοιν.

Τὸ μεσ. οὐσ. αἴφνιδιασμός.

1) Αἴφνιδια εἰσβολή, εἰσόρμησις, ἐπίθεσις τῶν ἐχθρῶν.

2) Πᾶσα αἴφνιδια, ἀπροσδόκητος, ἀνελπίστος ἐμφάνις ἢ πρᾶξις.

αἰχμαλωσία ἡ, λόγ. κοιν. ἀμαλουσία Πελοπν. (Λακων.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. αἰχμαλωσία. Διὰ τὸν τύπ. ἀμαλουσία πβ. ἀμαλωσία τοῦ 15^{ου} αἰῶνος ἐν Les cinq livres de la loi 331 (ἔκδ. Hesselring).

